

Történelmi pillanatkép

A Hidrológiai Közlemény Fórum rovatában fontos szakmai információkkal szolgáló tanulmányokat, beszámolókat közlünk.

A Magyar Hidrológiai Társaság elnökei

Fejér László*, Major Veronika**

* az MHT Vízügyi Történelmi Bizottságának elnöke (e-mail: fejerla@gmail.com)

** a Hidrológiai Közlemény főszerkesztője (e-mail: hk@hidrologia.hu)

Kivonat

A Magyar Hidrológiai Társaság (MHT) a Magyarhoni Földtani Társulat (MFT) 1917-ben alakult Hidrológiai Szakosztályának, valamint az egykori Magyar Mérnök és Építész Egylet 1866-ban létesített Vízépítési Szakosztályának tagjaiból vált önálló egyesületté 1949-ben. Az MHT születési évének 1917-et tekintjük. A 2023-ban 105 éves Magyar Hidrológiai Társaság – túlélve a XX. századi magyar történelem viharait – napjainkban is azon munkálkodik, hogy előmozdítsa és lehetővé tegye a korszerű ismeretek és tapasztalatok cseréjét a víztudományok és a technika területén dolgozó szakemberek között. A 2023-ban történt elnökváltás kapcsán bemutatjuk a szakma kiválóságait képviselő eddigi elnököket és közreadjuk az új társelnökök terveit.

Kulcsszavak

Magyarhoni Földtani Társulat, Magyar Hidrológiai Társaság, MHT, elnök, társelnökök.

Presidents of the Hungarian Hydrological Society

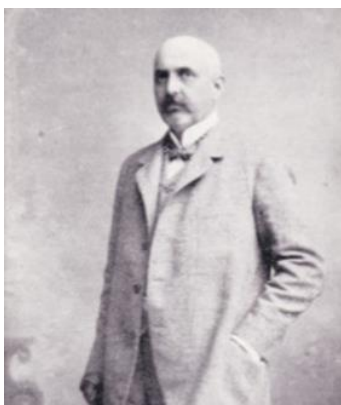
Abstract

The Hungarian Hydrological Society (MHT) became an independent association in 1949 from the members of the Hydrological Department of the Hungarian Geological Society (MFT) founded in 1917 and the Water Engineering Department of the former Hungarian Engineers and Architects Association established in 1866. We consider 1917 as the year of birth of the MHT. The Hungarian Hydrological Society, which will be 105 years old in 2023, is still working today to promote and enable the exchange of modern knowledge and experience between professionals working in the field of water sciences and technology, despite the storms of Hungarian history in the twentieth century. In connection with the presidential election in 2023, we present the previous presidents representing the excellence of the profession and publish the plans of the new co-presidents.

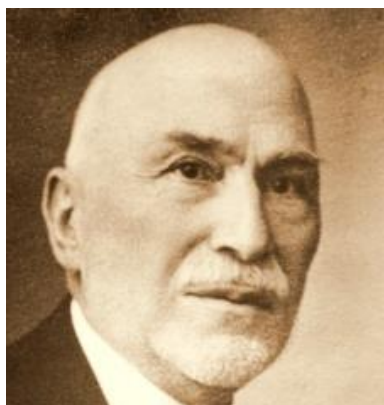
Keywords

Hungarian Geological Society, Hungarian Hydrological Society, MHT, president, co-presidents.

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT HIDROLÓGIAI SZAKOSZTÁLYA – 1917. február 7.

Kovács Sebestény Aladár 1917-1918.

Bogdánfy Ödön 1919-1920.

Schafarzik Ferenc 1920-1927.

A hadigeológiával és hidrológiával is foglalkozó tábornok, Budapest korábbi városparancsnoka, Marenzi Ferenc Károly őrgyőr 1916 novemberében Eötvös Loránd báróval közösen a Magyarhoni Földtani Társulat (MFT) választmányához fordult egy hidrológiai társaság megalakításának javaslatával. A háborús években egy önálló társaság létrehozásának nem voltak kedvezőek a feltételek, de 1917. február 7-én az MFT közgyűlése kimondta az MFT

szervezetén belül működő Hidrológiai Szakosztály megalakítását. Az ügyrend jóváhagyása után június 16-án megválasztották a szakosztály első elnökének **Kovács Sebestény Aladár professzort**. A műegyetemi tanszékvezető tanár egészségi állapotának gyengülésével 1918 végén lemondott elnöki megbízatásáról. A Szakosztály elnöke 1919-ben **Bogdánfy Ödön** lett. Szomorú fordulata a Társaság történetének, hogy a korszak legkiválóbb

hidrológus-mérnökét a Tanácsköztársaság bukását követően – több társával együtt – eltávolították a Magyarhoni Földtani Társulattól. **Schafarzik Ferenc** egyetemi tanár a Magyarhoni Földtani Társulat Hidrológiai Szakosztályának elnöki tisztségét 1920-1927 között töltötte be.

Schafarzik professzor korábban az MFT elnöki tisztségét is ellátta, s amikor Marenzi és Eötvös az MFT-hez fordult a hidrológiai egyesület megalakításának ötletével, akkor Schafarzik azt ajánlotta nekik, hogy inkább a Magyar Földrajzi Társaságot keressék meg elképzelésükkel.

Farkass Kálmán 1927-1929.

Weszelszky Gyula 1929-1939.

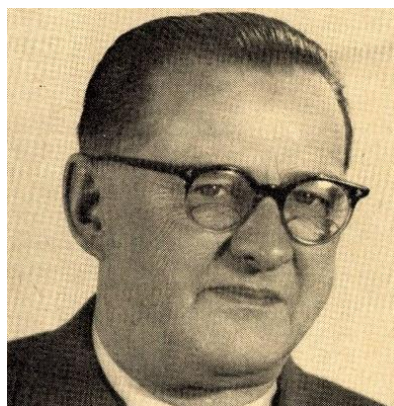
Horusitzky Henrik 1940-1941.

Az elnöki tisztséget – Schafarzik halála (1927) után – 1929-ig **Farkass Kálmán** gépészmérnök, ny. helyettes államtitkár látta el. Az ő múlhatatlan érdeme, hogy – a szükséges költségeket előteremtve, és a kimaradt évfolyamokat utólagosan visszadátumozva – sikerült megjelentetni a Hidrológiai Közlönyt! Őt követte **Weszelszky Gyula** (1929-1939) gyógyszerész, a Tudományegyetem Radiológiai Intézetének igazgatója, majd **Horusitzky Henrik** (1940-1941)

agroteológus, a MÁFI igazgatója. **Horusitzky** nevéhez fűződik az a történet, hogy a szakosztály nehéz gazdasági helyzete miatt lakásukon felkereste azokat a tagokat, akiknek tagdíjtartozása volt, s igyekezett a helyszínen beszédni a pénzt. A Hidrológiai Közlöny tanúsága szerint a harmincas években a szakosztály gyakorlatilag már minden vízügyi témával foglalkozott. Közülük egyre nagyobb súlyt kapott az ivóvíz-, sőt az ipari vízellátás is.

Vendl Aladár 1941-1944.

Vitális Sándor 1944-1949.

Vendl Aladár akadémikus 1941-től 1944-ig töltötte be a Magyarhoni Földtani Társulat Hidrológiai Szakosztályának elnöki tisztségét, ám 1943-ban a Magyar Tudományos

Akadémia másodelnökévé választották. Távozása után **Vitális Sándor** (1944-1949) átvéve az elnöki tisztséget, a Magyar Hidrológiai Társaság megalakításáig (1949) viselte azt.

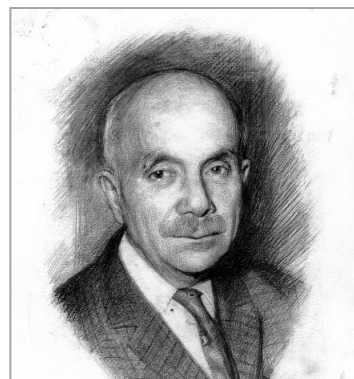
A MAGYAR HIDROLÓGIAI TÁRSASÁG (MHT) 1949. január 26-tól

Vitális Sándor 1949-1950.

Mosonyi Emil 1950-1956.

Papp Ferenc 1956-1961.

A második világháború után a szakosztály sorait is újjá kellett szervezni. A szakosztálynak 1948 végén összesen 400 tagja volt – míg az anyaegyesületnek csak 230 –, így indokolttá vált a szakosztályból egy önálló egyesület megalakítása. A Hidrológiai Szakosztály az 1949. január 26-án tartott közgyűlésén elhatározta az önálló egyesület, a Magyar Hidrológiai Társaság (MHT) megalakítását. Az MHT

Vitális Sándor elnökletével most már mint önálló egyesület – csatlakozott a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségéhez (MTESZ). Vitális Sándor koholt vádask alapján történt eltávolítása után **Mosonyi Emil** professzor lett a Társaság elnöke 1950-ben, akit **Papp Ferenc** geológus, hidrológus professzor, a Hidrológiai Közöny szerkesztője követett 1956-ban.

Vitális Sándor 1961-1976.

Illés György 1976-1985.

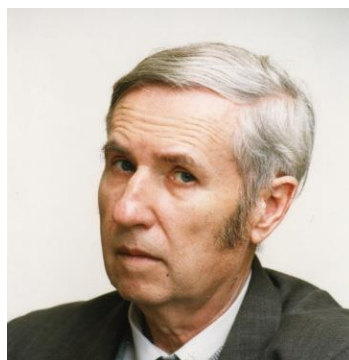
Bencsik Béla 1985-1990.

Vitális Sándor professzort – rehabilitálása után – 1961-ben másodsor, majd harmadsor is megválasztották az MHT élére. Másfél évtizedes vezetése alatt megélnkültek a nemzetközi tudományos kapcsolatok, szakmai kérdésekben a Társaság megkerülhetetlenné vált a politikai vezetés számára is. **Illés György**, az OVH elnökhelyettese 1976-

ban került a Társaság élére. Közel egy évtizedes elnöksége alatt – az ország gazdasági elgyengülésével párhuzamosan – az MHT szakmai lehetőségei is beszűkültek, egyre inkább rászorult az állami vízügyi szolgálat segítségére. **Bencsik Béla**, az Országos Vízügyi Hivatal nyugalmazott árvizes főosztályvezetője 1985-ben lett Illés György utóda.

Juhász József 1990-1996.

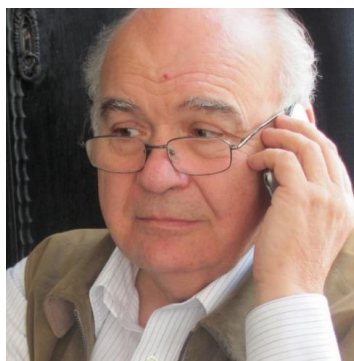
Starosolszky Ödön 1996-2003.

Ijjas István 2003-2011.

A rendszerváltás időszakában – az állami vízügyi szolgálatot ért bős-nagymarosi politikai támadások miatt is – az MHT szakmapolitikai befolyása gyengült. **Juhász József** professzor nehéz körülmények között vette át 1990-ben a Társaság vezetését. Működésének hat éve alatt az MHT – leválva a MTESZ köldökzsinórjáról – nemcsak, hogy túlélte a válságot, hanem meg is erősítette helyzetét. Továbbra is ki tudta adni szakmai folyóiratait és taglétszáma sem csökkent.

Starosolszky Ödönt, a VITUKI nyugalmazott főigazgatóját 1996-ban választották meg az MHT elnökének. Működésének hét éve alatt a Társaság megtartotta elért eredményeit, szélesítette kapcsolatait, s továbbra is életben tartotta folyóiratait. **Ijjas István** műegyetemi professzor 2003-ban lett az MHT elnöke. Működésének nyolc éve alatt fokozottan nyitott a felsőszintű oktatás felé, miközben a Társaság megtartotta jó kapcsolatait az állami vízügyi szolgálattal.

Szlávik Lajos 2011-2023.

Szlávik Lajos professzor, aki 1970 óta tagja az MHT-nek 2011-ben lépett Ijjas István örökébe. Két ciklusban 1996-2003 között az MHT alelnöke, 2003-2007 között a Társaság Elnökségének választott tagja, 2007-2011 között a főtitkára volt. 2011-2023 között, három cikluson keresztül töltötte be a Társaság elnöki pozícióját. Ebben az

időszakban a Társaság szakmai tevékenysége jelentősen kibővült, a vízgazdálkodáshoz kötődő szakmai szervezetek között a Magyar Hidrológiai Társaság elismerten vezető szerepet tölt be. Elnöksége alatt fontos feladatnak tekintette a hagyományok ápolását, ugyanakkor nyitott volt az újdonságok, a megújulás irányába.

Váradi József 2023-

Somlyódy Balázs 2023-

2023. május 23-án, a Társaság tisztújító közgyűlésén Szlávik Lajos, az MHT leköszönő elnöke **Váradi József** és **Somlyódy Balázs** társelnököknek adta át a Társaság vezetését. Bak Sándor, Bíró Tibor, Kugler Gyula és Laurinyecz Pál alelnökként segíti a szervezet további munkáját. **Váradi József** okleveles építőmérnök, egyetemi doktor, az Országos Vízügyi Főigazgatóság Vízügyi Tudományos Tanácsának elnökének az új tisztséget megköszönő beszédében így fogalmazott:

„Vízválasztó fordulópont, hogy társelnökök vezetik tovább a Társaságot. A következő négy év legfontosabb feladatai között szerepel, hogy a Társaság szakmai és társadalmi jelenlétének súlyát növeljük!”

Somlyódy Balázs okleveles környezetmérnök, az OVF volt főigazgatója 2023. június 21-én, az Elnökség alakuló

ülésén a közös programalkotásra, együtt gondolkodásra kérte az Elnökség tagjait. A társaság jövőjét a fiatalalításban és a tagságnak nyújtott szolgáltatások bővítésében látja. Vízíója szerint az MHT-nek egy minden korosztály számára hasznos, aktív, kezdeményező és hiteles szakmai műhelyé kell válnia.

Az új társelnököknek és az Elnökségnek sikeres munkát kívánunk!

IRODALOMJEGYZÉK

Vitális Gy. (1992) A 75 éves Magyar Hidrológiai Társaság múltja és jelene 1917-1992. MHT Budapest. p. 284.

Fejér L. (2017) Visszatekintés a Magyar Hidrológiai Társaság 100 éves történetére. /előadás ppt, kézirat/ MHT Veszprém Megyei Területi Szervezet Bakonykarszt Zrt.

A SZERZŐK

FEJÉR LÁSZLÓ okleveles mérnök, technikatörténész, címzetes egyetemi docens, az MHT tiszteleti tagja. 1974-től 1990-ig a Magyar Vízügyi Múzeum gyűjteménykezelő (VIZDOK) muzeológusa, majd vezetője. 1990-1993 között az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) főosztályvezető-helyettese, 1993-tól a Vízügyi Múzeum, Levéltár és Könyvgyűjtemény (VMLK) alapító igazgatója. 2010-től nyugdíjas. Kutatási területei: a vízgazdálkodási társulatok története, vízgazdálkodási politika, a vízügy és a társadalom kapcsolata a történelemben, kiemelkedő vízügyi személyiségek életrajza stb. Tagja az OVF Vízügyi Tudományos Tanácsának. 1990-től az MHT Vízügyi Történeti Bizottságának elnöke, 2002-től a Magyar Mérnöki Kamara Történeti Bizottságának elnöke. Szerkesztőbizottsági tagja a Hidrológiai Közlönynek, valamint szerkesztője a Vízügyi Történeti Füzetek című kiadványsorozatnak.

MAJOR VERONIKA okleveles vegyipari gépészmérnök (Budapesti Műszaki Egyetem), jogi szakokleveles mérnök (Eötvös Loránd Tudományegyetem), egyetemi doktor. A Magyar Víz- és Szennyvíztechnikai Szövetség alelnöke, a Műszaki Igazságügyi Szakértői Testület tagja, a Magyar Hidrológiai Társaság Hidrológiai Közlönyének főszerkesztője. Benedek Pál-díjas és a Kvassay Jenő emlékérem tulajdonosa.